

Τα έθιμα της Μεγάλης Παρασκευής

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο:sofia-moutsou.blogspot.com

Η Μεγάλη Παρασκευή αφιερώνεται στην Αποκαθήλωση του Εσταυρωμένου και στην Ακολουθία του Επιταφίου. Για το λόγο αυτό σε πολλές περιοχές της χώρας μας αναβιώνουν έθιμα με πιο γνωστό το κάψιμο του Ιούδα.

Στο **Μελιγαλά Μεσσηνίας**, το βράδυ της Μεγάλης Παρασκευής, ανάβουν «φουνταρίες». Αυτό σημαίνει ότι όλες οι νοικοκυρές, όταν χτυπήσουν οι καμπάνες για τον Επιτάφιο, ρίχνουν μπροστά στην πόρτα του σπιτιού τους δυο ή τρία ματσάκια κληματόβεργες και στη συνέχεια τους βάζουν φωτιά.

Μέχρι να βγει ο Επιτάφιος, οι κληματόβεργες έχουν πλέον γίνει θράκα. Την ώρα που ο παπάς περνά έξω από το δρόμο του σπιτιού τους, οι νοικοκυρά ρίχνει πάνω στη θράκα μια χούφτα μοσχολίβανο και ο παπάς κάνει εκεί παραστάσιμο.

Στην **Πύλο**, πίνουν ξίδι και καπνιά. Αυτό το κάνουν για να αποδείξουν ότι αγαπούν

τον Χριστό, που τον πότισαν ξύδι.

Στη **Σπάρτη**, όταν γυρίσουν τον Επιτάφιο, τον ξεστολίζει ο καντηλανάφτης, ο οποίος παίρνει τα κεριά και τα φυλάει. Την επόμενη μέρα, τα βάζει ο παπάς σε ένα δίσκο με τα σταυρολούλουδα και τα μοιράζει στις γυναίκες. Οι γυναίκες κρατούν τα λουλούδια αυτά ως φυλαχτό και όταν αρρωστήσει ένα παιδί βάζουν στα κάρβουνα λίγο νερό και μερικά σταυρολούλουδα και το λιβανίζουν.

Στις **Μέτρες της Θράκης**, η πομπή του Επιταφίου, σταματά έξω από ένα παρεκκλήσι, όπου βρίσκεται έτοιμη η φωτιά για να καεί ο Ιούδας. Τη στιγμή που ο ιερέας διαβάζει το σχετικό Ευαγγέλιο, ανάβουν τη φωτιά και καίνε τον Ιούδα. Παίρνουν μια χούφτα από εκείνη τη στάχτη και τη ρίχνουν στα μνήματα.

Στη **Χίο**, τη Μεγάλη Παρασκευή που γυρίζουν τον Επιτάφιο, σταματούν στις διασταυρώσεις και μνημονεύουν. Επίσης οι πόρτες των σπιτιών τους μένουν ανοιχτές, για να μπει μέσα η Θεία Χάρη. Οι άνθρωποι πηγαίνουν νωρίτερα και τοποθετούν χώμα στα σημεία που θα σταματήσει ο επιτάφιος. Μόλις τελειώσει η λειτουργία, πηγαίνουν και παίρνουν από εκείνο το χώμα και το σκορπούν στο σπίτι για να χαθούν οι κοριοί.

Στην **Κρήτη**, τη Μεγάλη Παρασκευή, τρώνε νερόβραστα φαγητά με ξύδι, σαλιγκάρια βραστά, των οποίων το ζουμί μοιάζει με ξύδι. Στο Κατσιδόνη Κρήτης, την ώρα που ο παπάς λέει στην εκκλησία, «εν καλάμω» κάνουν σταυρούς από καλάμι για να διώξουν τους ποντικούς από τα κουκιά. Στην Ανατολική Κρήτη, την ώρα που ο παπάς ψέλνει το πρώτο ευαγγέλιο, της Μεγάλης Παρασκευής, η παπαδιά βαστά αλεύρι και νερό, κάνει προζύμι με τις ευχές του Ευαγγελίου και το προζύμι ανεβαίνει.

Στη **Λέσβο**, ξεχωριστή σημασία έχει και η συνήθεια των Σερραίων γυναικών, να τοποθετούν στη διάρκεια της περιφοράς του Επιταφίου, πάνω σε τραπέζι μπροστά από το κατώφλι της Εξώπορτας, την εικόνα του Εσταυρωμένου ανάμεσα σε άνθη, αναμμένα κεριά και θυμιάματα. Δίπλα τοποθετούν ένα πιάτο με χλόη φακής, ή κριθαριού, την οποία έχουν φυτέψει για αυτό το σκοπό, κάποια ημέρα της Μεγάλης Σαρακοστής.

Στην **Πάρο**, φυλάνε τα κεριά του Επιταφίου και όταν έχει φουρτούνα, βρέχει ή αστράφτει, τα ανάβουν να περάσει η κακοκαιρία. Ακόμα, στο εικονοστάσι, τοποθετείται κλαδί ελιάς, που παραμένει εκεί ως αγιώτικο.

Στην **Κεφαλλονιά**, πηγαίνουν από νωρίς το πρωί στην Εκκλησία για να προσκυνήσουν τον εσταυρωμένο Χριστό. Παράδοση στο νησί είναι η μουσική

εκτέλεση του προκειμένου της Μεγάλης Παρασκευής γνωστό σε όλους ως «Διεμερίσαντο» και του «Σήμερον Κρεμάται» του Σολωμού.

Οι ψάλτες και ο ιερέας μεταβαίνουν μπροστά από τον Εσταυρωμένο και μετά την εκφώνηση του ιερέα «Εσπέρας Προκείμενον» ψάλλουν καλλιτεχνικά το στίχο μετά του προκειμένου, μια παράδοση που σώζεται μέχρι σήμερα. Η ακολουθία τελειώνει περίπου γύρω στις 12:30 και αμέσως οι γυναίκες ξεκινούν το στόλισμα του Επιταφίου.

Στην **Κέρκυρα** είναι η μέρα των περιφορών των επιτάφιων που σε μερικές εκκλησίες της πόλης γίνονται την ημέρα ενώ στα χωριά το βράδυ της Παρασκευής προς το Σάββατο. Οι περιφορές των επιτάφιων της Μεγάλης Παρασκευής στην Κέρκυρα έχουν διαφορετικό χρώμα και ακολουθούν κάποιου είδους ιεροτελεστία που κάνουν το γεγονός πιο εντυπωσιακό, οι πομπές των επιτάφιων βγαίνουν με καθορισμένη σειρά από κάθε ναό και διασταυρώνονται όλες στο κέντρο της πόλης.

Στην **Τήνο**, οι ενορίες των χωριών και της πόλης συναγωνίζονται ποιος θα στολίσει τον καλύτερο επιτάφιο το πρωί της Μεγάλης Παρασκευής. Τον στολίζουν κορίτσια με βιολέτες κυρίως ενώ δεν ζυγώνουν παντρεμένες γυναίκες στη διαδικασία αυτή. Νωρίς το απόγευμα συνηθίζεται από τους κατοίκους να τους γυρίζουν όλους για να δουν ποιος είναι ο πιο όμορφος, ενώ περνούν από κάτω τρεις φορές για το καλό. Το βράδυ και μετά το τέλος της ακολουθίας αρχίζει η περιφορά των επιτάφιων με πρώτα τα εξαπτέρυγα, το σταυρό και τα φαναράκια και μετά ο επιτάφιος, ο ιερέας και ο κόσμος με αναμμένα κεριά.

Μετά το τέλος της ακολουθίας, παρέες πιστών γυρίζουν όλη τη νύχτα εκτός της πόλης ανάβοντας τα καντήλια στα ξωκλήσια, ψάλλοντας τους ύμνους της ημέρας και προσπαθώντας να ανάψουν τα πιο πολλά καντήλια για το καλό.

Στην **Ίο** κατά την περιφορά των δύο επιτάφιων των ενοριών του νησιού, τα Εγκώμια ψέλνονται από χορωδίες γυναικών και κοριτσιών ενώ μετά την αποκαθήλωση οι νέοι του νησιού παίζουν ένα παιχνίδι με μικρές σιδερένιες κόκκινες και πράσινες μπάλες χωρισμένοι σε δύο ομάδες.

Φωτο:flashnews.gr

Πηγή:newsbomb.gr